

Brüssel, 16. september 2015
(OR. en)

11985/15

CORDROGUE 70
SAN 279

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	DS 10371/1/15 REV 1
Teema:	Nõukogu järelused ELi narkootikumidealase tegevuskava (2013–2016) rakendamise kohta seoses narkootikumide nõudluse vähendamise kvaliteedi miinimumnõuetega Euroopa Liidus

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele eespool nimetatud nõukogu järelused, mille nõukogu (üldasjad) kiitis heaks 14. septembril 2015.

Nõukogu järeldused ELi narkootikumidealase tegevuskava (2013–2016) rakendamise kohta seoses narkootikumide nõudluse vähendamise kvaliteedi miinimumnõuetega Euroopa Liidus

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

MÄRKIDES, ET

- narkootikumide nõudluse vähendamiseks teostatavate sekkumiste ja pakutavate teenuste kvaliteet erineb liikmesriigiti ning et praeguste tavade vahelise lõhe vähendamiseks ja kvaliteedi üldise taseme tõstmiseks oleks soovitav kokku leppida narkootikumide nõudluse vähendamise kvaliteedi miinimumnõuded ELis;
- Euroopa on pärast aastatepikkust kogemust ja uurimistööd kogunud narkootikumide nõudluse vähendamise erinevate sekkumiste tõhususe kohta piisavalt tõendeid, et võimaldada ELi tasandil kokku leppida asjakohastes kvaliteedi miinimumnõuetes;
- kvaliteedi miinimumnõuete rakendamine võib parandada uimastiennetusprogrammide, kahju vähendamise teenuste ning narkomaaniaravi ja rehabilitatsiooni tõhusust ja tulemuslikkust;
- praegune eelarveolukord nõuab otsustajatelt jätkusuutliku tervishoiu saavutamist, tagades samas narkootikumide nõudluse vähendamise tõhusate ja mitmekülgsete meetmete kvaliteedi, juurdepääsetavuse ja ulatuse kõrge taseme;
- käesolevate nõukogu järelduste eesmärk on aidata liikmesriikidel integreerida narkootikumide nõudluse vähendamisse koordineeritud, parimatel tavadel põhinevad ja kvaliteetsed lähenemisviisid, need ei kujuta endast üleskutset uute ELi õigusaktide vastuvõtmiseks,

- et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 168 kohaselt tagatakse kogu liidu poliitika ja meetmete määratlemisel ja rakendamisel inimeste tervise kõrgetasemeline kaitse, ning liidu meetmed, mis täiendavad liikmesriikide poliitikat, suunatakse rahvatervise parandamisele ja samuti sellele, et soodustada liikmesriikidevahelist koostööd rahvatervise valdkonnas ja toetada vajaduse korral liikmesriikide meetmeid, ning võtta täielikult arvesse liikmesriikide vastutust oma tervishoiupoliitika määratlemisel, tervishoiuteenuste ja arstiabi korraldamisel ja kättesaadavaks muutmisel;
- ELi narkostrategiat (2013–2020), milles nõutakse kvaliteedinõuete arendamist ja rakendamist ennetamise (keskkonnavalase ennetuse, universaalse ennetuse, valikulise ennetustegevuse ja näidustatud ennetuse), varajase avastamise ja sekkumise, ohu ja kahju vähendamise, ravi, rehabilitatsiooni, sotsiaalse reintegratsiooni ja taastumise valdkonnas;
- ELi narkootikumidealase tegevuskava (2013–2016) 9. meedet, mis tugineb sarnasele meetmele narkootikumidealases tegevuskavas aastateks 2009–2012 ja milles on nõukogule, horisontaalsele narkootikumide töörühmale, liikmesriikidele, Euroopa Komisjonile ja EMCDDAle esitatud nõue „leppida kokku ELi minimaalsetes kvaliteedinõuetes ja alustada nende rakendamist; nõuded peaksid ületama teaduse ja tegelikkuse vahelise lõhe ning hõlmama järgmisi meetmeid: a) keskkonnavalased, universaalsed, valikulised ja näidustatud ennetusmeetmed; b) varajase avastamise ja sekkumise meetmed; c) ohu ja kahju vähendamise meetmed ning d) ravi, rehabilitatsiooni, sotsiaalse integratsiooni ja taastumise meetmed”;
- kodanikuühiskonna uimastifoorumi 2014. aasta detsembris esitatud soovitusi, milles kutsuti üles võtma vastu Euroopa minimaalsed kvaliteedinõuded ja neid järkjärguliselt rakendama piisava rahastamise abil;
- selliste projektide tulemusi, nagu narkootikumide nõudluse vähendamise minimaalseid kvaliteedinõudeid ja sihttasemeid käsitleva ELi raamistiku väljatöötamise uuring (EQUS), Euroopa uimastiennetuse kvaliteedinõuded (*European Drug Prevention Quality Standards* (EDPQS)), ning EMCDDA parimate tavade portaalis kogutud praktilisi kogemusi ja tõendeid;

- Euroopa Komisjoni poolt 2011. aasta juulis korraldatud minimaalseid kvaliteedinõudeid käsitleva konverentsi tulemusi ja avalikku konsulteerimist, mis käsitles komisjoni teatist „Euroopa uimastitevastase võitluse tugevdamine”, milles toetatakse Euroopa minimaalsete kvaliteedinõuete kehtestamist,

SÄTESTAB järgmised ELi narkootikumide nõudluse vähendamise kvaliteedi miinimumnõuded ennetamise, ohu ja kahju vähendamise ning ravi ja rehabilitatsiooni valdkonnas, et toetada ja edendada narkootikumide nõudluse vähendamise sekkumiste kvalitatiivset lähenemisviisi ELis.

I. Ennetamine

- Ennetusmeetmed (keskkonnavalused, universaalsed, valikulised ja näidustatud) on suunatud elanikkonnale üldiselt, elanikkonnarühmadele, kellel võib kujuneda ainete kuritarvitamise probleem, või elanikkonnarühmadele/isikutele, kellel on selline probleem juba tuvastatud. Meetmed võivad olla suunatud narkootikumide tarvitamise, selle suurenemise ja/või selle negatiivsete tagajärgede ärahoidmisele, edasilükkamisele või vähendamisele elanikkonnas üldiselt ja/või elanikkonnarühmades, kusjuures meetmed tuginevad hindamisele ning on kohandatud sihtrühma vajadustele.
- Ennetavaid sekkumismetmeid väljatöötavad isikud omavad ennetuspõhimõtete, -teooriate ja -tavade alast pädevust ja teadmisi ning nad on koolitatud ja/või eriteadmistega spetsialistid, kellel on avaliku sektori asutuste toetus (haridus, tervishoid ja sotsiaalteenused) või kes töötavad akrediteeritud või tunnustatud asutuste või valitsusväliste organisatsioonide heaks.
- Ennetavaid sekkumismetmeid rakendavatel isikutel on juurdepääs kohalikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil kättesaadavatele olemasolevatele tõenduspõhistele programmidele ja/või kvaliteedikriteeriumidele ning nad tuginevad neile.
- Ennetavad sekkumismetmed on sidusa ja pikaajalise ennetuskava osa, nende üle teostatakse piisavat ja pidevat järelevalvet, võimaldades vajalikke kohandusi, neid hinnatakse ja hindamistulemusi levitatakse, et uutest kogemustest õppida.

II. Ohu ja kahju vähendamine

- a. Ohu ja kahju vähendamise meetmete, sealhulgas, kuid mitte ainult nakkushaiguste alaste ja narkootikumidega seotud surmajuhtumite alaste meetmete eesmärgid on realistlikud, laialdaselt kättesaadavad ning kohandatud sihtrühmade vajadustele.
- b. Pakutakse asjakohast sekkumist, teavet ja suunamist vastavalt teenusekasutajate eripäradele ja vajadustele, sõltumata ravi seisust.
- c. Sekkumised on kättesaadavad kõigile, kes neid vajavad, sealhulgas suuremat ohtu kujutavates olukordades ja tingimustes.
- d. Sekkumised põhinevad olemasoleval teaduslikul tõendusmaterjalil ja kogemusel ning neid viivad läbi kvalifitseeritud ja/või koolitatud töötajad (sealhulgas vabatahtlikud), kes tegelevad pidevalt enda kutsealase arendamisega.

III. Ravi, sotsiaalne integratsioon ja rehabilitatsioon

- a. Asjakohane tõenduspõhine ravi kohandatakse teenusekasutajate eripäradele ja vajadustele ning selle puhul võetakse arvesse isiku inimväärikust, vastutust ja valmisolekut muutuda.
- b. Juurdepääs ravile on taotluse korral kättesaadav kõigile, kes seda taotlevad, ning seda ei piira teenusekasutajate isiklikud või sotsiaalsed eripärad ja olukorrad või rahaliste vahendite puudumine. Ravi antakse mõistliku aja jooksul ja ravi järjepidevuse kontekstis;
- c. Ravi ja sotsiaalse integratsiooni sekkumiste puhul seatakse järkjärgulised eesmärgid, mis vaadatakse korrapäraselt läbi ning võimalike taastarvitamise juhtumitega tegeletakse asjakohaselt.

- d. Ravi ning sotsiaalse integratsiooni sekkumised ja teenused tuginevad teadvale nõusolekule, on patsiendile suunatud ning toetavad patsientide õigusi;
- e. Ravi annavad kvalifitseeritud spetsialistid ja koolitatud töötajad, kes tegelevad pidevalt enda kutsealase arendamisega.
- f. Ravialased sekkumised ja teenused on integreeritud pidevasse hoolekandesse ning hõlmavad vajaduse korral sotsiaalseid tugiteenuseid (haridust, eluaset, kutseõpet, hoolekannet) ning on suunatud isiku sotsiaalsele integratsioonile.
- g. Raviteenuste raames pakutakse vere kaudu levivate nakkushaiguste vabatahtlikke analüüse, riskikäitumise alast nõustamist ja abi haigusega toimetulekuks.
- h. Raviteenuste üle teostatakse järelevalvet ning tegevuste ja tulemuste kohta tehakse korrapäraselt sise- ja/või välishindamisi,

RÕHUTAB, ET

- ELi narkootikumide nõudluse vähendamise kvaliteedi miinimumnõuete puhul tuleb arvesse võtta eetikapõhimõtteid, inimõigusi, konfidentsiaalsust, kultuurilisi ja sotsiaalseid eripärasid, sealhulgas soolise võrdõiguslikkusega seotud küsimusi ja tervisealast ebavõrdsust;
- kõnealuseid nõudeid rakendavad sekkumised peaksid olema nõuetekohaselt kavandatud, asjakohaselt kontrollitud ja hinnatud;
- kõnealuseid nõudeid rakendavad sekkumised peaksid tuginema vajaduste hindamisele ning olema kohandatud sihtrühma vajadustele;
- kõnealused nõuded peaksid kujutama endast kvaliteedi miinimumnormi ning seega ei tohiks nende rakendamine võimaluse korral piirata nõudluse vähendamisega seotud teenuste kõrgemate ja kaugemaleulatuva kvaliteedinõuete rakendamist;

- kõnealuste nõuete rakendamine ELis peaks olema järkjärguline protsess, mis on suunatud olemasolevate teenuste, programmide ja süsteemide tõhusale kohandamisele;
- kõnealuste nõuete kohandamisel ja rakendamisel tuleks täielikult võtta arvesse liikmesriikide vastutust oma tervishoiupoliitika määratlemisel, tervishoiuteenuste ja arstiabi korraldamisel ja kättesaadavaks muutmisel, innustades samas parimate tavade vahetamist ja ühise ühist rakendustegevust ELi tasandil;
- kuigi ükski kõnealustest nõuetest ei tohiks takistada uuenduslike sekkumiste ja programmide kasutuselevõttu, peaksid kavandatavad sekkumised tuginema kättesaadavale teooriale, tõenditele, tavadele ja/või standardiseeritud protsessidele, neid tuleks asjakohaselt kontrollida ja hinnata ning hindamistulemusi tuleks levitada, et uutest kogemustest õppida,

KUTSUB LIIKMESRIIKE ÜLES

- kavandama ja toetama narkootikumide nõudluse vähendamise sekkumisi ja programme kooskõlas kõnealuste nõuetega ning tegelema järelevalve ja hindamisega ning levitama hindamistulemusi, et uutest kogemustest õppida;
- pakkuma vajaduse korral praktikutele ja arendajatele narkootikumide nõudluse vähendamise alast koolitust kooskõlas kõnesolevate nõuetega;
- osalema ministeeriumidevahelises koostöös, et toetada kõnealuste nõuete rakendamist;
- kaasama kodanikuühiskonda kõnealuste nõuete rakendamisse, sealhulgas kavandamisse, kasutuselevõtmisse, järelevalvesse ja hindamisse ning ka hindamistulemuste levitamisse, et uutest kogemustest õppida,

KUTSUB KOMISJONI ÜLES

- kaaluma kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku alusel rahalise toetuse andmist projektidele ja programmidele, mis edendavad parimate tavade vahetamist kõnealuste nõuete rakendamisel;
- analüüsima kõnealuste nõuete rakendamisel tehtud edusamme ELi narkootikumidealase tegevuskava rakendamise korrapärase edusammude ülevaadete osana, võttes aluseks liikmesriikidelt ja EMCDDAalt saadud sisendeid, hõlmates võimaluse ja kättesaadavuse korral andmeid teistelt rahvusvahelistelt organisatsioonidelt nagu ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo ja Maailma Terviseorganisatsioon,

KUTSUB EMCDDAd ÜLES

- jätkama tõendite kogumist tõhusate narkootikumide nõudluse vähendamise sekkumiste ja teenuste kohta ning andma liikmesriikidele tehnilist toetust ja oskusteadmisi kõnealuste nõuete rakendamisel, kooskõlas olemasolevate allikate ja liikmesriikidelt saadava teabega;
- lisama oma iga-aastasessse aruandlusesse teavet ELi kvaliteedi miinimumnõuete kohta, kasutades olemasolevaid vahendeid,

NÕUAB, et ELi tasandil selles valdkonnas tehtud edusamme hinnatakse komisjoni läbivaatuste alusel õigeaegselt enne ELi narkostrategia (2013–2020) lõpphindamist;

KAALUB, kas ELi kvaliteedi miinimumnõudeid tuleks pärast nimetatud hindamist täiendavalt viimistleda.